

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І.
МЕЧНИКОВА**

Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТУРИСТИЧНА КАРТОГРАФІЯ»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування

Спеціальність: 242 Туризм
код і назва спеціальності (тей)

Освітня кваліфікація: Бакалавр з туризму

Освітньо-професійна / наукова програма:
Туризм
(назва ОПП / ОНП)

ОНУ 2022 рік.

Робоча програма навчальної дисципліни «Туристична картографія»

- Одеса: ОНУ, 2022 р. - 20 с.

Розробники:

ШАШЕРО Антоніна Миколаївна – доцент, к.геогр.наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2022 року

Завідувач кафедри Олександр ТОПЧІЄВ
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП/ОНП Віталій СИЧ
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету

Протокол від № 1 від « 2 » 09 2022 року

Голова НМК Віталій СИЧ
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри **економічної та соціальної географії і туризму**

Протокол від № 1 від « 30 » серпня 2023 року

Завідувач кафедри Олександр ТОПЧІЄВ
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри **економічної та соціальної географії і туризму**

Протокол від № _____ від « _____ » 20 _____ року

Завідувач кафедри Олександр ТОПЧІЄВ
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри **економічної та соціальної географії і туризму**

Протокол від № _____ від « _____ » 20 _____ року

Завідувач кафедри Олександр ТОПЧІЄВ
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 3; годин – 90; змістовних модулів- 2	Галузь знань <u>24 Сфера обслуговування</u> (шифр і назва)	Обов'язкова дисципліна
	Спеціальність: <u>242 Туризм</u> (шифр і назва)	Rік підготовки: 2-й Семестр 3
	Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	Лекцій 18 год. Практичні 18 год. Лабораторні - год. Самостійна робота 54 год. Вид контролю: іспит

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
 для денної форми навчання – 1/3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Туристична картографія» є досягнення пріоритетів та компетентностей з розуміння та ознайомлення студентів з навичками картографування з використанням ГІС в сфері туризму та рекреації. Ознайомлення з картографічними методами що дають змогу дослідникам відобразити специфіку географічних систем різного просторового рівня. Картографія туризму, також покликана бути на службі мандрівників (туристів) при практичних потребах повсякчас вимагаючи інформацію географічного характеру та картографічного супроводження подорожей.

Для цього необхідно виконати такі **завдання**:

- формування у студентів вмінь і навичок щодо аналізу сучасного стану та ефективного й оптимального розвитку картографії як окремої науки;
- засвоєння студентами основних принципів та методів відображення процесів туристичної діяльності та рекреації діяльності;
- визначення ролі картографії у висвітленні ролі суспільства й природних рекреаційних ресурсів у забезпеченні рекреаційних потреб;
- засвоєння теоретичних положень щодо картографування спеціалізованих рекреаційних систем різного територіального охоплення;
- картографування особливостей міжнародного територіального поділу праці в рекреаційному туристичному обслуговуванні та визначення місця України на світовому ринку відповідних послуг;
- опанування методів, що використовуються при картографічному аналізі рекреаційно-туристичних регіонів та обґрунтування їх раціональної територіальної організації.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) загальних (ЗК): К03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо К04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу К05. Прагнення до збереження навколошнього середовища К06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел К07. Здатність працювати в міжнародному контексті К08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій

б) фахових (ФК): К20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного) К21. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту. К24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал К25. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів. ПР07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його

підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна). ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях

У результаті опанування ЗК, ФК та ПРН студент повинен **знати**:

- знати теоретичні основи картографії, властивості картографічних творів та їх класифікацію, способи і прийоми картографування, базові положення проектування, укладання та видання карт,
- знати особливості використання картографічних творів у практичній роботі, загальні вимоги щодо аналізу й оцінки картографічних джерел;
- знати та розуміти і застосовувати на практиці теорії та методологію системи наук, які формують картографію;
- знати як розв'язувати науково-прикладні проблеми в сфері рекреації і туризму за допомогою картографічного методу;
- знати основні принципи та методи відображення процесів туристичної діяльності та рекреації діяльності;
- знати історію зародження та розвитку туристичної картографії.

вміти:

- застосовувати картографічний метод у наукових і практичних цілях, використовувати картографічні твори як засоби просторового узагальнення туристичної інформації,
- вміти розрізняти карти за змістом зображеного на картах виділяючи топографічну, загально географічну, та тематичну картографію.
- вміти розуміти зміст соціально-економічних карт та їх особливості, розумітися на класифікації;
- вміти використовувати різні джерела для складання карт, розумітися на способах картографічного зображення;
- володіти новими методами картографування (комп'ютерна картографія, автоматизація, аерокосмічна картографія);
- вміти картографувати за допомогою ГІС - технологій умови формування та функціонування, структурних особливостей рекреаційних комплексів різного рівня.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні принципи визначення картографії, як науки. Предмет дослідження наукової школи.

Тема 1. Зародження і розвиток картографії. Місце туристичної картографії в системі картографічних і суспільно-географічних наук.

Географічні карти та їх класифікація. *Об'єктом* вивчення даного курсу виступає суспільство загалом або окремі його сфери (демографічна, соціальна, економічна, екологічна, культурна, політична, духовно-релігійна). *Предметом* – картографування суспільно-географічних об'єктів, явищ і процесів (їхніх властивостей, взаємозв'язків та змін у просторі й часі).

Картографія – суміжна із суспільною географією дисципліна. Топографічна, загальногеографічна та тематична картографія. Природно-географічна і суспільно-географічна картографія – складові частини тематичної картографії. Система картографічних наук: *традиційні*: математична картографія, проектування і складання карт, оформлення карт, історія картографії; *нові*: загальна теорія картографії, використання карт, економіка та організація картографічного виробництва; *найновіші картографічні науки*: картографічна семіотика, математико-картографічне моделювання, картографічна математика, цифрове картографування, геоінформаційне картографування. Розвиток картографічних досліджень. Зв'язок картографії із суспільною географією, статистикою, інформатикою, електронікою, приладобудуванням, хімічною технологією і поліграфією.

Тема 2. Типи класифікації географічних та туристичних карт.

Класифікація географічних карт за змістом; за масштабом; за охопленням зображені території; за призначенням; за ступенем узагальнення головних елементів змісту; за способами зображення; за ступенем об'єктивності змісту; за практичним спрямуванням; за принципами складання; за способами користування; за оформленням карт; за способом виготовлення.

Тема 3. Науково-методичні основи картографування географічних об'єктів: елементи карти, методи та принципи картографування.

Об'єкти картографування – суспільно-географічні системи різного ієрархічного рівня. Елементарні об'єкти: поселення, промислове і сільськогосподарське підприємства тощо. Складні об'єкти: населення, господарство, транспорт тощо. Конкретні й абстрактні об'єкти. Об'єкти точкової локалізації, лінійні й площинні. Одиниця суспільно-географічного картографування. Елементи карти: математична основа, макет компонування карти, формат, а також підписи, картографічне зображення, легенда карти, додаткові та допоміжні елементи карти. Традиційні і нові методи картографування. Метод польового картографування. Метод камерального картографування. Картографічна генералізація: змістовна та геометрична. Принципи картографування: відповідність змісту карти її цільовому призначенню; дотримання єдності змісту карти, його повноти і завершеності; точна графічна локалізація всього змісту карти залежно від масштабу, способів картографування, розміщення об'єктів; оптимальне навантаження карти різними елементами змісту; виділення головних елементів змісту карти; можливість порівняння зображених об'єктів; єдність часу під час розкриття змісту карти; відображення всіх об'єктів картографування однаковими показниками; повнота й одноманітність первинних матеріалів для всієї досліджені території; дотримання узгодженості у способах картографування та оформленні карти.

Тема 4. Програма карти, засоби і способи картографічного зображення.

Елементи програми карти: завдання на розроблення карти; математична основа карти; зміст карти; легенда карти; картографічні джерела; географічні й статистичні характеристики. Картографічна знакова система.

Тема 5. Картографування загально географічних елементів точної локалізації природних, господарських, та культурно-історичних об'єктів.

Способи картографування – значковий, ареалів, картодіаграми, картограми. Одиниці картографування: галузь, підприємство, центр тощо. Кількісні показники картографування: обсяг продукції, кількість працюючих, вартість основних фондів. Спосіб зображення кількісних характеристик – масштабні значки. Якісні показники картографування: галузева структура. Колір і штриховка значка – основні засоби зображення якісних характеристик. Тематика карти. Напрями вдосконалення тематики і змісту карт в умовах ринкової економіки.

Змістовний модуль 2. Особливості картографування різних сфер діяльності суспільства.

Тема 6. Комплексні карти рекреації та туризму.

Сучасний стан туристичної картографії в Україні. Туристична карта: мета, вимоги, що ставлять до туристичної карти. Класифікація туристичних карт. Топографічна основа туристичних карт. Зміст легенди туристичної карти. Спеціальні умовні позначення та використання на туристичній карті. Складання карт забезпечення розвитку індустрії туризму та регулювання туристичної діяльності.

Тема 7. Туристичні картографічні матеріали.

Легенда туристичної карти. Спеціальні умовні позначення. Аналіз і розробка науково-довідниківих рекреаційних карт. Аналіз і розробка карт для різних видів туризм. Туристичні карти і просування туристичного продукту. Комп’ютерні технології при складанні і виданні туристичних карт. Картографічне забезпечення територіального планування туристичної індустрії

Тема 8. Картографування територіальних рекреаційних систем на туристичних картах.

Зображення елементів і властивостей територіально-рекреаційних систем на туристичних картах. Основні групи сюжетів науково-довідниківих рекреаційних карт. Види рекреаційно-туристичних карт. Основні принципи і методи картографічного моделювання територіальних рекреаційних систем.

Тема 9. Маршрутні туристичні карти.

Маршрутні туристичні карти, як показ вузької смуги маршрутів (пішохідних, лижних, кінних, автомобільних та комбінованих). Показ частки території навколо маршруту. Принципи та особливості показу (картографування). Знакування туристичних маршрутів на місцевості.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усьо го	у тому числі				усьо го	у тому числі			
1		л	п	лаб	с.р		л	п	лаб	с.р.
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовний модуль 1. Аудиторна робота										
Теоретико-методологічні принципи визначення картографії, як науки. Предмет дослідження наукові школи										
Тема 1. Зародження і розвиток картографії. Місце туристичної картографії в системі картографічних і суспільно-географічних наук.	8	2	2			4				
Тема 2. Типи класифікацій географічних та туристичних карт.	10	2	2			6				
Тема 3. Науково-методичні основи картографування географічних об'єктів: елементи карти, методи та принципи картографування.	10	2	-			8				
Тема 4. Програма карти, засоби і способи картографічного зображення.	12	2	2			8				
Тема 5. Картографування загально географічних елементів точної локалізації природних, господарських, та культурно-історичних об'єктів.	10	2	-			8				
Разом за змістовним модулем 1.	50	10	6			34				
Змістовний модуль 2. Аудиторна робота										
Особливості картографування різних сфер діяльності суспільства										
Тема 6. Комплексні карти рекреації та туризму.	8	2	2			4				
Тема 7. Туристичні картографічні матеріали.	8	2	2			4				
Тема 8. Картографування	10	2	4			4				

територіальних рекреаційних систем на туристичних картах.									
Тема 9. Маршрутні туристичні карти.	14	2	4		8				
Разом за змістовним модулем 2.	40	8	12		20				
РАЗОМ	90	18	18		54				

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінарські заняття не передбачені	
2		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Зародження і розвиток картографії. Поняття про туристичну картографію як стародавню науку. Найважливіші особливості туристичної картографії. Етапи розвитку картографії: давній період розвитку, середні віки, новий час, «радянська картографія», сучасний період картографії як науки в XIX т..	2
2	Типи класифікацій географічних та туристичних карт. Розгляд класифікацій географічних та туристичних карт за різними авторами.	2
3.	Туристична картографія – спеціальна картографічна дисципліна. Значення для туриста знань з топографії та орієнтування на місцевості. Практична потреба мандрівників у інформації – країнознавчого характеру та картографічному супроводженні подорожей. Перші туристичні путівники і карти.	2
4.	Програма карти, засоби і способи картографічного зображення. Ознайомлення з різними способами зображення на географічних картах. Особливості зображення на туристичних картах. Робота з атласом.	2
5.	Сучасний стан туристичної картографії в Україні. Стан картографії туризму в незалежній Україні. Створення української картографічної служби – Укргеодезкартографія». Нові типи картографічних туристичних творів. Цифрові туристичні карти для геоінформаційних систем.	2
6.	Комплексні карти рекреації та туризму. Методи, способи зображення на комплексних картах, стилі картографування. Опис основи карти. Специфіка легенд.	2

7.	Туристичні картографічні матеріали. Характеристика основних туристичних картографічних матеріалів : географічні карти, плану лісокористування і землекористування, туристичні схеми і карти. Атласи автодоріг, спортивні карти.	2
8.	Характеристика основних туристичних картографічних матеріалів – додаткові картографічні і описові матеріали (схеми, маршрутні смужки автотуристів, фотографії характерних деталей ландшафту тощо).	2
9.	Знакування туристичних маршрутів на місцевості. Опрацювання туристичних знаків та вміння зображувати їх графічно. Вивчити позначки, що використовуються при значуванні. Вміти характеризувати топографічну карту та її умовні позначки.	2
Разом:		18

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лабораторні заняття не передбачені	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількі сть годин
1.	Семінар – питань і відповідей «Загальні відомості про географічні карти» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: поняття географічна карта і її властивості; картографічний метод дослідження; елементи географічної карти; властивості карти; функції карти. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації відповіді.	2
2.	Підготовка до практичної роботи: Зародження і розвиток картографії. Поняття про туристичну картографію як стародавню науку. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури.	2
3.	Підготовка до лекцій: Перші туристичні путівники і карти. Роль діяльності Василя Григоровича-Барського та Афанасія Кальнофогійського у розвитку туристичної картографії. 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. 2. Самотестування.	2
4.	Семінар – обговорення «Класифікації географічних карт» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення : класифікація географічних карт: за масштабом, за охопленням території, за змістом, за	2

	призначенням. Масштаб карт. Загально-географічні і тематичні карти. Картографічні проекції. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	
5.	Підготовка до практичної роботи: Типи класифікацій географічних та туристичних карт. Розгляд класифікацій географічних та туристичних карт за різними авторами. Робота з Національним атласом України(комп'ютерна версія)	2
6.	Семінар – дискусія «Топографічна карта та її використання» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: зміст топографічної карти: фізико-географічні елементи (рельєф, рослинність і т.д.); соціально-економічні елементи (промислові, с/г та соціально-культурні об’єкти); шляхи сполучення; карти границі та межі; геодезичні пункти. Топографічні умовні знаки. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	4
7.	Семінар – розгорнута бесіда «Туристично-краєзнавчі плани, карти і схеми, їхні особливості.» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: туристичні карти для різних видів туристичних занять, науково-довідникові туристичні карти. 2. Самотестування.	2
8.	Підготовка до практичної роботи: Туристичні картографічні матеріали. Характеристика основних туристичних картографічних матеріалів : географічні карти, плану лісокористування і землекористування, туристичні схеми і карти. Атласи автодоріг, спортивні карти.1. Опрацювання додаткової літератури та текстів лекцій. 2. Самотестування.	2
9.	Семінар – запитань і відповідей «Способи зображення туристично-краєзнавчих об’єктів на туристичних картах, планах, картосхемах». 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення : Спосіб, що застосовується для передачі кількісних характеристик безперервних явищ, що поступово змінюються в просторі а) ізоліній; б) значків; в) якісного та кількісного фону; г) ареалів. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту	2
10.	Семінар – запитань і відповідей «Способи зображення туристично-краєзнавчих об’єктів на туристичних картах, планах, картосхемах». 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: способ картограми та картодіаграми, способи лінійних знаків і знаків руху. 2. Тестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	2
11.	Семінар - бесіда «Особливості використання способів зображення на туристичних картах». 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення. 2. Опрацювання способів зображення на туристичних картах. 3. Здійснення аналізу.	2

12.	<p>Семінар - обговорення «Знакування туристичних маршрутів на місцевості» 1. Опрацювання туристичних знаків та вміння зображувати їх графічно. Вивчення позначок, що використовуються при знакуванні. Характеристик топографічної карти за умовними позначками. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації.</p>	2
13.	<p>Семінар - запитань і відповідей «Позначення туристичних шляхів» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: поняття про туристичний шлях, туристичну трасу, туристичний маршрут, паспорт туристичного шляху, туристичні знаки, реєстр туристичних шляхів, знакування туристичних шляхів. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.</p>	2
14.	<p>Семінар-дискусія «Аналіз і розробка науково-довідниковых рекреаційних карт» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: зображення елементів і властивостей територіально-рекреаційних систем на туристичних картах. Основні групи сюжетів науково-довідниковых рекреаційних карт. Види рекреаційно-туристичних карт. Основні принципи і методи картографічного моделювання територіальних рекреаційних систем. Серія рекреаційних карт регіонів. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту</p>	4
15.	<p>Семінар – розгорнута бесіда «Розробка карт для різних видів туризму» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: спеціалізовані туристичні карти для автотуристів, кваліфікованого туризму, екотуризму, відпочинкового туризму, карти туристичних атракцій, карти туристичної інфраструктури, карти туристичних занять і туристичних продуктів, плани міст. 2. Самотестування.</p>	2
16.	<p>Семінар - розгорнута бесіда дискусія «Туристичні карти і просування туристичного продукту» 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: інформаційно-довідкове забезпечення туристичних карт. Туристичні карти як різновидність реклами туристичного регіону і туристичного продукту. Роль туристичних карт у просуванні туристичних продуктів. 2. Самотестування.</p>	2
17.	<p>Підготовка до семінару-дискусії «Комп’ютерні технології при складанні і виданні туристичних карт» 1. Опрацювання рекомендованої літератури для складання конспекту та обговорення: геоінформаційне забезпечення туристичної індустрії ГІС - технології і туристичні карти. Використання нових інформаційних технологій при складанні і виданні карт. Ознайомлення з вітчизняним і зарубіжним досвідом з</p>	4

	розробки інформаційних туристично-картографічних продуктів. 2. Самотестування.	
18.	Підготовка до практичного заняття: Цифрові туристичні карти для геоінформаційних систем. 1. Опрацювання рекомендованої літератури для складання конспекту та обговорення. 2. Самотестування .	2
19.	Підготовка до семінару-дискусії «Картографічне забезпечення територіального планування туристичної індустрії» 1. Опрацювання рекомендованої літератури для складання конспекту та обговорення: картографічне забезпечення при оцінках туристичних ресурсів, картографічне забезпечення при оцінках локалізації туристичної інфраструктури, картографічне забезпечення при оцінках аналізі туристичного руху, картографічні моделі для потреб туристичної регіоналізації та інвестиційної оцінки території. 2. Самотестування.	2
20.	Підготовка до семінару-дискусії : «Сучасна туристична картографічна продукція». 1. Опрацювання рекомендованої літератури для складання конспекту та обговорення: Стан картографії туризму в незалежній Україні. Нові типи картографічних туристичних творів. Цифрові туристичні карти для геоінформаційних систем. Розгляд на прикладах. 2. Самотестування. 3 Підготовка презентацій.	2
21.	Підготовка до семінару-розгорнутої бесіди: «Методичні аспекти суспільно-географічного картографування конфесійного простору України». 1. Опрацювання рекомендованої літератури для складання конспекту та обговорення. 2. Самотестування. 3 Підготовка презентацій.	2
22.	Підготовка до семінару-дискусії : «Картографічне забезпечення територіального планування туристичної індустрії» 1. Опрацювання рекомендованої літератури для складання конспекту та обговорення. 2. Самотестування. 3 Підготовка презентацій.	2
23.	Підготовка семінару – бесіди: Характеристика основних туристичних картографічних матеріалів –навігаційні карти і посібники. 1. Опрацювання рекомендованої літератури для складання конспекту та обговорення. 2. Самотестування. 3 Підготовка презентацій.	2
24.	Підготовка семінару – бесіди: Способи зображення туристично - краєзнавчих об'єктів на туристичних картах, планах, картосхемах. 1. Опрацювання рекомендованої літератури для складання конспекту та обговорення. 2. Самотестування. 3 Підготовка презентацій.	2
	Разом	54

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять;
- [2] – написання рефератів, ессе;
- [3] – індивідуальне навчально-дослідне завдання;
- [4] – курсова робота, тощо.

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням картографічного та наочного матеріалу, практичні заняття, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи, робота в бібліотеці та Інтернеті.

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні - розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні - демонстрація, ілюстрація; семінарські-дискусійні заняття тощо.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

10. Форми контролю і методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді модульних контрольних робіт, самостійних письмових робіт, поточного та підсумкового тестування. Поточне оцінювання, тестування, оцінка за індивідуальну науково-дослідну роботу, іспит.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усіх виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

	узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11.Питання до модульної контрольної роботи

1. Визначення картографії, її структура і місце в системі наук.
2. Визначення, основні властивості і елементів географічних карт.
3. Класифікація географічних карт.
4. Інші картографічні твори.
5. Геодезична основа карт.
6. Масштаби географічних карт.
7. Номенклатура і рамки карт, компонування картографічних сіток.

8. Визначення і призначення картографічних умовних знаків, поняття про об'єкти картографування.
9. Предметний і понятійний зміст умовних знаків; переваги картографічних умовних знаків в порівнянні з картичними і фотографічними зображеннями.
10. Функції картографічних умовних знаків; поняття про картографічний образ.
11. Класифікація картографічних умовних знаків.
12. Способ локалізованих значків: загальні відомості, зображені об'єкти, вживані графічні засоби.
13. Способ лінійних знаків: загальні відомості, зображені об'єкти, вживані графічні засоби.
14. Способ ізоліній: загальні відомості, зображені об'єкти, способ побудови, вживані графічні засоби; шкали пошарового забарвлення.
15. Кількісні характеристики способу ізоліній: шкала ізоліній.
16. Способ якісного фону: загальні відомості, зображені об'єкти, способ побудови, вживані графічні засоби.
17. Способ кількісного фону: загальні відомості, зображені об'єкти, способ побудови, вживані графічні засоби.
18. Способ локалізованих діаграм: загальні відомості, зображені об'єкти, вживані графічні засоби, види використовуваних діаграм.
19. Точковий способ: загальні відомості, зображені об'єкти, способ побудови, вживані графічні засоби.
20. Способ ареалів: загальні відомості, зображені об'єкти, вживані графічні засоби.
21. Поняття про абсолютний і відносний ареал.
22. Способ знаків руху: загальні відомості, зображені об'єкти, вживані графічні засоби.
23. Способ картодіаграм: загальні відомості, зображені об'єкти, способ побудови, вживані графічні засоби, види використовуваних діаграм.
24. Способ картограм: загальні відомості, зображені об'єкти, способ побудови, вживані графічні засоби.
25. Проблема "географічної недосконалості" способів картодіаграм і картограм, способи її рішення.
26. Спільне використання декількох способів картографічного зображення.
27. Проблема "географічної недосконалості" способів картодіаграм і картограм, способи її рішення.
28. Способи штрихів для зображення на географічних картах, принципи побудови, достоїнства і недоліки способів.
29. Загальні відомості про картографічну топонімію, її предмет і завдання.
30. Поняття про туристичну картографію як стародавню науку. Етапи розвитку картографії.
31. Найважливіші особливості туристичної картографії.
32. Класифікація туристичних карт: оглядові карти, плани визначних центрів і об'єктів туризму, маршрутні картосхеми.
33. Туристично-краєзнавчі плани, карти і схеми, їхні особливості.
34. Туристичні карти для різних видів туристичних занять.

35. Науково-довідникові туристичні карти.
36. Топографічно-туристичні карти.
37. Способи зображення туристично-краєзнавчих об'єктів на туристичних картах, планах, картосхемах.
38. Спеціалізовані туристичні карти для автотуристів, кваліфікованого туризму, екотуризму, відпочинкового туризму.
39. Карти туристичних аtrakцій.
40. Карти туристичної інфраструктури.
41. Карти туристичних занять і туристичних продуктів.
42. Плани міст.
43. Основні принципи і методи складання карт для різних видів туризму.
44. Інформаційно-довідкове забезпечення туристичних карт.
45. Туристичні карти як різновидність реклами туристичного регіону і туристичного продукту.
46. Роль туристичних карт у просуванні туристичних продуктів.
47. Геоінформаційне забезпечення туристичної індустрії ГІС - технології і туристичні карти.
48. Використання нових інформаційних технологій при складанні і виданні карт.
49. Вітчизняний і зарубіжний досвід з розробки інформаційних туристично-картографічних продуктів.
50. Картографічне забезпечення при оцінках туристичних ресурсів.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Форма для іспиту

Поточний та періодичний контроль										Індивідуальне самостійне завдання	Підсумковий конт роль (іспит)	Сума балів			
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9							
5	5	5	5	5	5	5	5	5	25	20	1-10	25	100		
Контрольна робота за змістовним модулем 1 1 - 10		Контрольна робота за змістовним модулем 2 1 - 10													

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	дуже добре	
75-84	C	добре	

70-74	D	задовільно	
60-69	E	допустимо	
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Конспекти лекцій та практичних занять.
3. Методичні матеріали до проведення практичних занять та виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань.
4. Підручники і навчальні посібники.
5. Питання для поточного контролю і тестові завдання.
6. Презентації, ілюстративно-демонстраційні засоби навчання, програмне забезпечення.

14. Рекомендована література

Основна література

1. Доценко Л.М., Остраух В.І. Основи геоінформаційних систем і технологій: нав. посібник. К.: КНУ імені ДНВП «Картографія», 2013. -184 с.
2. Доценко Л.М., Гончаренко О.С. Топографічне картографування: навчальний посібник. К.: КНУ імені Тараса Шевченка, 2019. – 88 с.
3. Кравців С. С., Войтків П. С., Кобелька М. В. Картографія : навч. посібн. - Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2020. 191 с.
4. Лозинський В.В., Андрейчук Ю.М. Картографо-топографічний словник-довідник: навч. посіб. під науковою редакцією професора І. П. Ковальчука. Київ ; Львів : НУБІП Україна ; ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. 256 с.
5. Методичні вказівки та завдання з картографії. С. С. Кравців, П. С. Войтків, М. В. Кобелька. Львів, 2012. 20 с
6. Романів А.С. Підкорення Монблану. Географія та економіка в рідній школі. Науково-методичний журнал №12 (202) Грудень 2018. С.42-45 23.
7. Хаєцький Г.С., Стефанков Л.І. Картографія з основами топографії. Частина I. Топографія: Навчальний посібник для студентів географічних спеціальностей педагогічних університетів. Вінниця, ВДПУ, 2014. – 132 с.
8. Федій О.А., Шуканова А.А. Туристична картографія : навч. метод. посіб. Полтава, 2020. 74 с.
9. Шевченко Р. Ю. Картографія: Електронний підручник. Київ: ЦНМВ «Кий», 2015. - 230 с.
10. Шевченко Р.Ю. Картографічні технології в туризмі: Навчально-методичний посібник. Київ: КиМУ, 2014. – 79 с.

Додаткова література

1. Вавричин М., Дашкевич Я., Кришталович У. Україна на стародавніх картах. Кінець XV - перша половина XVII ст. К.: Картографія, 2004. - 208 с.
2. Гладкий О. В. Методика картографічної інтерпретації туристично-краєзнавчого маршруту. Фізичне виховання, спорт і туристсько-краєзнавча робота в закладах освіти: Збірник наукових праць. – додаток до гуманітарного віснику ДВНЗ «Переяслав Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Переяслав-Хмельницький, ФОП Домбровська Я. Н., 2017. – С. 183-188.
3. Гладкий О. В. Особливості розробки картографічного зображення туристичного маршруту. Стратегічні імперативи розвитку туризму та економіки в умовах глобалізації: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 10-річчю факультету міжнародного туризму та управління персоналом Запорізького національного технічного університету, м. Запоріжжя, 30–31 березня 2017 р. : в 2 т. / колектив авторів ; за заг. ред. проф. В. М. Зайцевої ; Запорізький національний технічний університет. Запоріжжя : «Просвіта», 2017. – Т. 1. – С. 80-82.
4. Гладкий О. В. Досвід сучасних технологій туристично-краєзнавчого картографування. Перспективи розвитку туризму в Україні та в світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання третє за наук. ред. проф. Матвійчук Л. Ю. Луцьк, IVB Луцького НТУ, 2017. – С. 10-22.
5. Коротун С.І., Романів А.С. Геоінформаційні системи в екологічному туризмі. Регіональні геоекологічні проблеми в умовах сталого розвитку. Збірник наукових праць IV Міжнар. наук.-практ. конференції (Рівне, 22-24 вересня 2020 р.). Голова редкол. проф. Д.В. Лико [та ін.]. Рівне: видавець О. Зень, 2020. – С. 99-102
6. Книш М.М. Суспільно-географічна картографія: навчально-методичний посібник. Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2009. – 136 с.
7. Національний атлас України. Наукові основи створення та їх реалізація / За ред. Л.Г. Руденка. К.: Академперіодика, 2007. - 408 с.
8. Ратушняк, Г. С. Топографія з основами картографії : Навч. Посібник. К : Центр навчальної літератури, 2003. – 208 с.
9. Романів А.С. Барановська А. О. Територіальна структура готельного господарства Рівненщини. Туризм: наука, освіта, практика. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 50-ої річниці створення Рівненського відділу Українського географічного товариства у Національному університеті водного господарства та природокористування (м. Рівне, 24-25 квітня 2020 р.) / редкол.: В.С. Мошинський, Н.Б. Савіна, М.О. Клименко, С.І. Коротун та ін. Рівне: НУВГП, 2020. С. 200-205
10. Романів А.С. Деякі аспекти практичного застосування ландшафтного картографування в дослідницькій роботі учнів. Проблеми безперервної географічної освіти і картографії. Вінниця: Антекс, 2001. – Випуск 2. – 240 с. - С. 72-75.
11. Жупанський Я., Джаман В. Головні етапи картографування західноукраїнських земель (на початку ХХ ст.). Історія української географії. Тернопіль: Підручники і посібники, 2000. – Випуск 2 – С. 88-93.

12. Ляшенко Д.О. Картографія з основами топографії: навч. посіб. К. : Наукова думка, 2008. - 184 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

Науково дослідний інститут Геодезії і картографії: <http://gki.com.ua/ua/terms>.

Офіційний портал Верховної ради: <http://www.rada.gov.ua>.

Карти сайту університету Берклі: <http://www.lib.berkeley.edu/EART/x-ussr/ukraine.html>.

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у раді (методичній комісії) факультету (навчального закладу), підписується завідувачем, головою ради (методичної комісії), затверджується проректором вищого навчального закладу.